

EDUFOR FUTURE

- EDUCAȚIE ȘI FORMARE PENTRU VIITOR -

NR. 2/IULIE 2015

*Revistă pentru promovarea
exemplilor de bună practică
în domeniul educației și
formării din România*

Editor: Asociația EduFor Craiova

Pagina Revistei:

www.edufor.ro/revista.php

ASOCIAȚIA **EDUFOR** CRAIOVA

Revista “EduFor Future – Educație și Formare pentru viitor”

își propune să promoveze exemple de bună practică din domeniul educației și formării din România.

Descriere prin cuvinte cheie:

educație, formare, tineret, sport, proiecte, programe, activități educative, experiențe educaționale

EduFor Future - Educație și formare pentru viitor

Cod de identificare ISSN și ISSN-L/înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:

EduFor Future (Online) = ISSN 2359 – 7259

ISSN–L 2359 – 7259

Editor: Asociația EduFor Craiova

www.edufor.ro

www.facebook.com/AsociatiaEduFor

Redacția:

Str. Magnolia, Nr. 34, 205450

Pielești, Dolj, România

Tel : +40351427609

E-mail: contact@edufor.ro

Colectivul de redacție:

Elena Diana Brătucu – redactor șef

Mirela Florentina Isuf

Alina Marinela Stănculescu

Ștefan Vasile

Pagina Revistei:

www.edufor.ro/revista.php

INTRODUCERE

Al doilea număr al **Revistei EDUFOR FUTURE - Educație și formare pentru viitor** este dedicat proiectului de parteneriat Comenius Regio **Education and Career Guidance - Let's help the students choose a right career! (Consilierea și educarea carierei – Să-i ajutăm pe elevi să își aleagă o carieră potrivită!)**, nr. de referință 13-PR-04-DJ-RO,TR, cofinanțat de Comisia Europeană prin Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții (Lifelong Learning Programme), derulat în perioada 1.08.2013 -31.07.2015 în județul Dolj – România și provincia Mersin – Turcia de către Casa Corpului Didactic Dolj - coordonator de parteneriat și Direcția Educației Naționale a Provinciei Mersin – coordonator regional, alături de partenerii lor naționali: Liceul "Traian Vuia" Craiova, Școala Gimnazială "Traian" Craiova, Asociația EduFor Craiova, respectiv Liceul Vocațional de Fete Mezitli, Liceul de Științe "Yahya Akel", Agenția pentru Ocuparea Forțelor de Muncă a Provinciei Mersin, Biroul Educație din Regiunea Bozyazi.

Proiectul a avut ca obiectiv îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare în carieră în școlile din cele două regiuni partenere, în vederea facilitării tranziției elevilor de la școală la viața activă. Principala categorie de grup țintă a proiectului sunt profesorii, dar, în derularea activităților proiectului, sunt implicați și directori, părinți, elevi, reprezentanți ai comunității locale.

Printre activitățile proiectului se numără realizarea studiului de cercetare, activitatea de job shadowing, elaborarea unui ghid de consiliere și orientare a elevilor în carieră, dezvoltarea și derularea unui program de formare continuă pentru cadrele didactice, promovarea proiectului și diseminarea rezultatelor.

În perioada octombrie 2013 – martie 2015, a fost desfășurat studiul de cercetare prin care s-a identificat importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în carieră a elevilor, desfășurate în mediul educațional din cele două regiuni partenere, s-au identificat nevoile factorilor implicați direct și indirect în activitatea de orientare în carieră: elevi, profesori/consilieri; părinți; reprezentanți ai comunității locale (instituții publice, mediul privat, societatea civilă); reprezentanți ai conducerii instituțiilor de învățământ. Raportul de cercetare este prezentat în cuprinsul acestei reviste și poate fi consultat pe site-ul proiectului: www.studentscareer.ro/ro/overview/results.

În lunile martie – aprilie 2014, s-a derulat activitatea de job shadowing, la care au participat profesori din instituțiile partenere, prin intermediul căreia s-a realizat analiza comparativă a celor două sisteme de învățământ din perspectiva consilierii și orientării elevilor în carieră, schimbul de idei, de experiență, de bune practici în acest domeniu. Un film de prezentare a acestei activități în România este disponibil aici: <http://youtu.be/TzILV8omwFw>.

Rezultatele studiului de cercetare, precum și rezultatele activității de job shadowing (analize, exemple de bună practică: proiecte de lecție, proiecte extrașcolare etc.), au stat la baza *Ghidului pentru consilierea și orientarea în carieră a elevilor*, realizat în perioada martie – noiembrie 2014. Acesta constituie un instrument util în activitatea de consiliere și orientare a elevilor în carieră pentru ca acesta să fie reactualizată de fiecare cadru didactic, nu doar de către diriginți sau consilieri școlari. Varianta în limba română a ghidului este disponibilă aici: www.studentscareer.ro/ro/overview/results.

Utilizând rezultatele cercetării, ale activității de job shadowing și ghidul elaborat, în perioada septembrie 2014 – februarie 2015, a fost dezvoltat și derulat programul de formare pentru 25 de cadre didactice de diferite specialități din fiecare regiune parteneră, prin care s-a urmărit dezvoltarea competențelor acestora pentru consilierea și orientarea elevilor în carieră. În România, cursul s-a derulat în sesiuni față în față și online, folosind platforma de învățare dezvoltată în cadrul proiectului, disponibilă aici: www.studentscareer.ro/moodle/. Participanții la curs au avut șansa să descopere diferite metode de abordare a propriilor discipline predate din perspectiva consilierii și orientării în carieră, să descopere metode, tehnici și instrumente pentru această activitate pe care să le utilizeze la clasă. Programul de formare a urmărit stimularea interesului cadrelor didactice pentru desfășurarea acestei activități în școală, astfel încât să devină responsabilitatea fiecărui profesor.

În cadrul activității de promovare a proiectului și diseminare a rezultatelor, a fost realizat website-ul proiectului: www.studentscareer.ro, cu secțiuni dedicate atât profesorilor, cât și elevilor, care își propune a fi o resursă pentru creșterea accesului la informație în vederea unei bune orientări în carieră a elevilor. Rezultatele proiectului au fost diseminate prin intermediul paginii de Facebook: www.facebook.com/studentscareer, la evenimente educaționale, prin publicarea newsletter-ului semestrial, dar și prin organizarea a câte trei conferințe în fiecare regiune parteneră.

Proiectul a urmărit îmbunătățirea serviciilor de orientare în carieră pentru elevii din județul Dolj - România și Mersin - Turcia, pentru a îmbunătăți abilități profesorilor pentru orientarea elevilor în carieră, astfel încât să ajute elevii să își aleagă un traseu profesional potrivit: studii superioare/profesie, să le

faciliteze tranziția de la școală la viața activă, să le vină în ajutor la începutul carierei profesionale. De asemenea, proiectul a propus să reducă distanța dintre școală și piața muncii, deschizând școala către comunitate și identificând oportunitățile de dezvoltare a carierei elevilor, pentru a-i pregăti pentru viitoarele "tranziții" în carieră.

Acest proiect a fost o ocazie de a împărtăși experiențe și bune practici în management educațional, pentru dezvoltarea profesională a profesorilor implicați, pentru dezvoltarea unor resurse pentru orientarea în carieră a elevilor care pot fi utilizate de către profesori, elevi, părinți pentru a-i ajuta să se integreze pe piața muncii.

Organizațiile partenere în proiect au avut ocazia să își facă cunoscută activitatea lor la nivel regional și european. A fost o modalitate de a stabili o legătură între instituțiile de învățământ și companii, instituțiile publice și societatea civilă.

Cooperarea europeană, mobilitatea, schimbul de experiență și bunele practici între cele două sisteme de învățământ au reprezentat principalele beneficii.

Proiectul a oferit o oportunitate pentru:

- Identificarea nevoilor comune în consilierea și orientarea în carieră a elevilor din ambele regiuni partenere;
- Compararea sistemelor educaționale din cele două regiuni partenere, schimbul de idei, experiență, bune practici care vor ajuta la construirea unui cadru comun în orientarea și educația elevilor pentru carieră;
- Accesul la informații noi, metode, instrumente inovative și utile în orientarea și educația pentru carieră;
- Dezvoltarea abilităților profesorilor pentru orientarea și educația pentru carieră prin participarea la programul de formare, dezvoltate în context european;

Proiectul a oferit, de asemenea, oportunități reale pentru toate persoanele implicate direct în implementarea proiectului (profesori, directori, reprezentanți ai partenerilor) pentru a-și dezvolta anumite competențe-cheie precum: comunica în limba engleza, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă, abilități de învățare.

La nivelul instituțiilor participante, proiectul a încurajat cooperarea europeană în domeniul educației, mobilitatea, schimbul de experiență, bune practici, resurse, instrumente în domeniul orientării și educației elevilor pentru carieră. De asemenea a încurajat inovația în practicile pedagogice și dezvoltarea unor materiale educaționale utilizând TIC; a încurajat consultarea și implicarea activă a actorilor implicați în educație/în viața școlară (elevi, profesori, părinți, comunitatea locală / regională); a încercat să realizeze o legătură între școală și comunitatea locală / regională (administrație publică, de afaceri);

Cele mai multe dintre rezultatele proiectului pot fi utilizate de către cadrele didactice și de către elevi a organiza activități pentru orientarea și educația elevilor pentru carieră. Acestea sunt disponibile pe website-ul proiectului: www.studentscareer.ro în România, engleză și versiunea turcă, astfel încât să poată fi utilizate în România, Turcia sau orice altă țară. Site-ul va fi disponibil după terminarea proiectului, nelimitat. Acesta va fi administrat de către Asociația Craiova EduFor, partener în cadrul proiectului.

În continuare este prezentat Raportul de cercetare privind serviciile de consiliere și orientare în carieră a elevilor desfășurate în mediul educațional din județul Dolj realizat în cadrul proiectului amintit anterior.

Experți studiu de cercetare:

Prof. Alina Marinela Stănculescu

Prof. Mirela Florentina Isuf

Coordonatori studiu de cercetare:

Manager proiect: prof. Ștefan Vasile

Asistent proiect: prof. Elena Diana Brătucu

WWW.STUDENTSCAREER.RO

CUPRINS

1. 1.CONTEXT	6
2. 2.ETAPELE STUDIULUI DE CERCETARE	6
2.1.Stabilirea problemei de studiat	6
2.2.Formularea scopului, obiectivelor și ipotezelor de cercetare	6
2.3.Eșantionarea	7
2.3.1.Eșantion elevi:.....	8
2.3.2. Eșantion reprezentanți ai instituțiilor de învățământ.....	10
2.3.3. Eșantion părinți	10
2.3.4.Eșantion profesori	10
2.3.5. Eșantion reprezentanți ai comunității locale	10
2.4. Stabilirea metodelor și tehnicilor de cercetare	11
2.4.1.Anchetă sociologică pe bază de chestionar	11
2.4.2. Focus-grupul	11
2.5. Proiectarea și realizarea instrumentelor necesare	11
2.6. Colectarea informațiilor	13
2.7. Analiza rezultatelor	13
2.7.1. Raport Focus Grup - Reprezentanți ai instituțiilor de învățământ (Manageri).....	13
2.7.2.Raport Focus Grup - Profesori și profesori consilieri	15
2.7.3. Raport Focus Group - Părinți	17
2.7.4.Raport Focus Group - Reprezentanți ai comunității locale.....	19
2.7.5.Raport privind rezultatele anchetei pe bază de chestionar - Elevi.....	21
2.8.Formularea concluziilor și redactarea raportului de cercetare	27
3. 3.CONCLUZII.....	27
4. 4. RECOMANDĂRI	30
5. BIBLIOGRAFIE	31
6. ANEXE.....	32
Anexa 1. Ghiduri de interviu focus-grupuri.....	32
Anexa 2. Chestionar pentru elevi.....	33

1.CONTEXT

Prezentul studiu de cercetare s-a derulat în cadrul proiectului de parteneriat Comenius Regio **Education and Career Guidance - Let's help the students choose a right career! (Consilierea și educarea carierei – Să-i ajutăm pe elevi să își aleagă o carieră potrivită!)**, nr. de referință 13-PR-04-DJ-RO,TR, cofinanțat de Comisia Europeană prin Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții (Lifelong Learning Programme), derulat în perioada 1.08.2013-31.07.2015 în județul Dolj – România și provincia Mersin – Turcia de către Casa Corpului Didactic Dolj - coordonator de parteneriat și Direcția Educației Naționale a Provinciei Mersin – coordonator regional, alături de partenerii lor naționali: Liceul "Traian Vuia" Craiova, Școala Gimnazială "Traian" Craiova, Asociația EduFor Craiova, respectiv Școala Vocațională de Fete Mezitli, Liceul de Științe "Yahya Akel", Agenția pentru Ocuparea Forțelor de Muncă a Provinciei Mersin, Biroul Educație din Regiunea Boziazi.

Cercetarea este una de tip evaluativ, urmărind aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în aceasta activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, parinti, reprezentanți ai comunitatii locale) din cele două regiuni partenere.

2.ETAPELE STUDIULUI DE CERCETARE

2.1.Stabilirea problemei de studiat

Serviciile de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional

2.2.Formularea scopului, obiectivelor și ipotezelor de cercetare

Scopul cercetării: aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în aceasta activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, parinti, reprezentanți ai comunitatii locale) din cele două regiuni partenere, județul Dolj – România și provincia Mersin - Turcia.

Obiectivele cercetării:

Prin realizarea prezentului studiu, ne-am propus:

- să identificăm percepția și nevoile elevilor privind activitatea de consiliere și orientare a elevilor;
- să identificăm percepția și nevoile părinților privind activitatea de consiliere și orientare a elevilor;
- să identificăm percepția și nevoile profesorilor consilieri și nevoile profesorilor din activitatea de predare privind activitatea de consiliere și orientare a elevilor;
- să identificăm percepția și nevoile directorilor/reprezentanților unităților de învățământ privind activitatea de consiliere și orientare a elevilor;
- să identificăm percepția și nevoile reprezentanților comunității locale (autorități publice, mediul privat, societatea civilă) privind activitatea de consiliere și orientare a elevilor.

Ipoteze de cercetare:

- Serviciile de consiliere și orientare sunt apreciate ca fiind importante de către majoritatea factorilor educaționali;
- Preocuparea pentru orientarea școlară și profesională a elevilor devine prioritară doar în clasele terminale, atât pentru elevi, cât și pentru părinți și cadre didactice.

2.3.Eșantionarea

În mod obișnuit, sociologia apelează la cercetări selective, pe bază de eșantioane reprezentative. Dacă se asigură reprezentativitatea, concluziile desprinse din studierea eșantionului pot fi extinse la întreaga populație.

Eșantionul este o parte dintr-un întreg, care reproduce la scară mică structura de ansamblu a populației studiate, adică asigură o reprezentativitate în raport cu variabilele considerate relevante pentru problema studiată (apartenență la gen, vârstă, pregătire școlară, profesie, mediu de rezidență, naționalitate, etc.).

O variabilă care caracterizează o anumită populație poartă numele de **parametru**. Aceeași variabilă, măsurată la nivelul eșantionului se numește **estimație**.

Limitele estimării sunt prezentate sub forma unui **interval de încredere**, în care se înscrie valoarea parametrului în raport cu estimația.

Prin **marja de eroare** se înțelege abaterea în jurul mărimii adevărate a măsurării. Marja de eroare de +/- 3% este considerată acceptabilă. Pentru a avea o astfel de precizie de măsurare, trebuie ca eșantionul să aibă un volum de circa 1100 de persoane, iar selecția acestora să se facă după principiul șansei egale de a fi incluse în eșantion. Pentru un eșantion de 400 de persoane, marja de eroare este de aproximativ +/-5%.

În cadrul prezentului studiu, eșantionul pentru ancheta pe bază de chestionar va fi alcătuit din câte 400 de elevi din fiecare țară, cuprinși în sistemul de învățământ de masă.

Eșantionarea presupune parcurgerea unor operații metodologice distincte, dar strâns legate între ele:

1. Delimitarea spațială a cercetării

Cercetarea s-a realizat la nivelul județului Dolj, România și în regiunea Mersin, Turcia.

2. Stabilirea colectivității generale

Au fost luate în considerare toate grupurile de persoane implicate, direct sau indirect, în activitatea ce constituie obiectul cercetării noastre – consilierea și orientarea elevilor în carieră:

- *elevi – pentru ancheta pe bază de chestionar*
- *profesori, directori, consilieri, parinti, reprezentanți ai comunitatii locale – pentru focus-grupuri*

3. *Stratificarea sau gruparea populației/unităților sociale în funcție de caracteristicile sociale considerate importante pentru problema studiată (gen, vârstă, ocuparea în activitățile de muncă etc.)*

Caracteristicile socio-demografice relevante în acest context sunt:

- *genul elevilor (masculin, feminin);*
- *clasa(III - XII);*
- *nivel de școlaritate(primar, gimnazial, liceal);*
- *mediul de proveniență al elevului (urban mare - Craiova, urban mic- oraș din județul Dolj, altul decât reședința de județ, rural);*
- *mediul de proveniență al unităților școlare (urban mare - Craiova, urban mic- oraș din județul Dolj, altul decât reședința de județ, rural);*
- *amplasarea geografică a unității școlare (zonă centrală/zonă limitrofă).*

4. Alegerea eșantioanelor asupra cărora s-a efectuat investigația propriu-zisă.

În principal, există două modalități de eșantionare: eșantionare aleatorie (probabilistă) și eșantionare pe cote.

În cazul eșantionării probabiliste aleatorii se diferențiază 3 procedee:

a) *Selecția repetată – procedeu de tragere la sorți cu reintroducerea în urnă a unității extrase*

b) *Selecția nerepetată - procedeu de tragere la sorți fără reintroducerea în urnă a unității extrase*

c) *Selecția mecanică –se alcătuieste o listă a tuturor persoanelor dintr-o colectivitate generală, apoi se construiește un pas statistic calculat astfel: $k=N/n$ (N – colectivitatea generală, n – eșantionul). Exemplu: dacă $N=1000$, iar $n=100$, atunci pasul de măsurare este 10. Se extrage la*

sorti un număr inițial de la care se pornește, care este mai mic sau egal cu pasul. Dacă numărul extras este 4, eșantionul va cuprinde numerele: 4,14,24,34,...

Eșantionarea pe cote: presupune stabilirea criteriilor de eșantionare și includerea în eșantion a persoanelor sau unităților sociale proporțional cu structura universului anchetei, după criteriile de eșantionare prezentate.

În cazul anchetei pe bază de chestionar se va folosi eșantionarea pe cote pentru selecția unităților de învățământ și eșantionarea probabilistă pentru selecția elevilor.

Eșantion unități școlare:

Nr. crt	Numele unității de învățământ	Mediul de proveniență			Amplasarea geografică		Număr de clase și chestionare		
		Urban mare*	Urban mic*	Rural	central	peripheral	Nr. clase	Nivel	Nr. chestionare
1.	Școala Gimnazială Filiași (structura Bălta)		x			x	6	3,4,5,6,7,8	30
2.	Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Craiova	x				x	10	3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	50
3.	Liceul "Traian Vuia" Craiova	x			x		5	8,9,10,11,12	50
4.	Școala Gimnazială "Traian" Craiova	x			x		6	3,4,5,6,7,8	50
5.	Școala Gimnazială Segarcea		x		x		6	3,4,5,6,7,8	40
6.	Liceul Tehnologic "Constantin Ianculescu" Cârcea			x	x		10	3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	30
7.	Colegiul Național "Elena Cuza" Craiova	x			x		10	3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	50
8.	Colegiul Tehnic de Arte și Meserii "C-tin Brâncuși" Craiova	x			x		4	9, 10, 11, 12	40
9.	Școala Gimnazială Coțofenii din Față			x	x		6	3,4,5,6,7,8	30
10.	Școala Gimnazială "Sf. Dumitru" Craiova	x				x	6	3,4,5,6,7,8	30

2.3.1.Eșantion elevi:

- 400 elevi selectați din unitățile școlare mai sus enumerate. (400 de elevi din fiecare regiune: județul Dolj, România și provincia Mersin, Turcia).

- Numărul de elevi chestionați este diferit de la o unitate școlară la alta în funcție de numărul total de elevi ai școlii respective și de nivelurile de școlarizare.

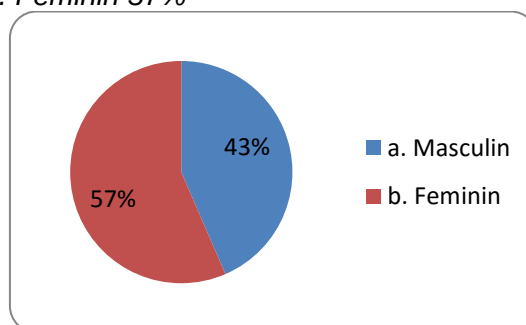
- Procedură de eșantionare la nivel de unitate școlară: se împarte numărul de chestionare atribuit pe școală la numărul de clase din unitatea școlară (se iau în considerare clasele III - XII); rezultatul se rotunjește și se obține un eșantion la nivel de clasă școlară. Selecția elevilor dintr-o clasă se face pe baza unui pas statistic de 7, începând cu numărul 3 din catalog.

- Exemplu: o unitate școlară poate primi un număr de 30 de chestionare și are 15 clase. Prin împărțirea a 30 de chestionare la 15 clase obținem un număr de 2 elevi chestionați la nivel din fiecare clasă. Se selectează din fiecare clasă elevul cu numărul 3 în catalog și elevul cu numărul 10.

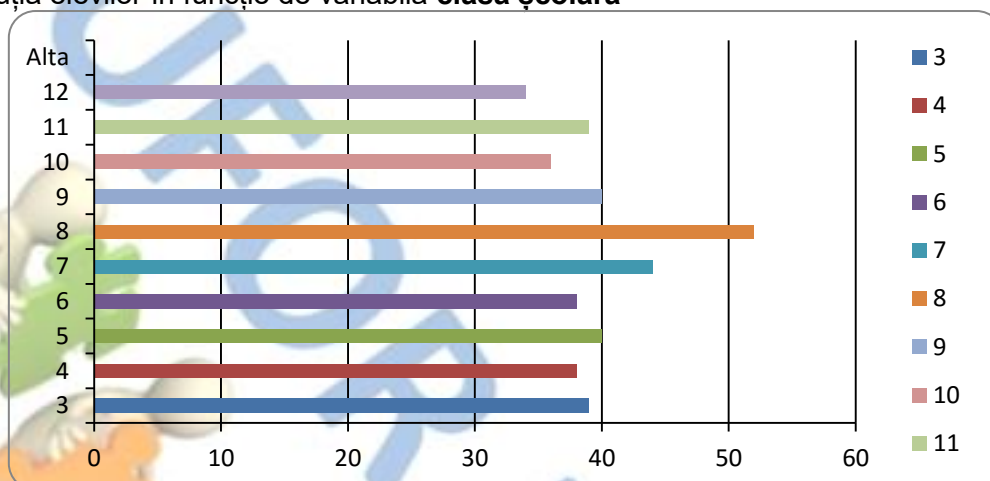
Structura eșantionului elevi:

Distribuția elevilor în funcție de variabila **apartenență la gen**

Gen: a. masculin 44% b. Feminin 57%

Distribuția elevilor în funcție de variabila **clasă școlară**

Clasa:

III-10%

IV-10%

V-10%

VI-10%

VII-11%

VIII-13%

IX-10%

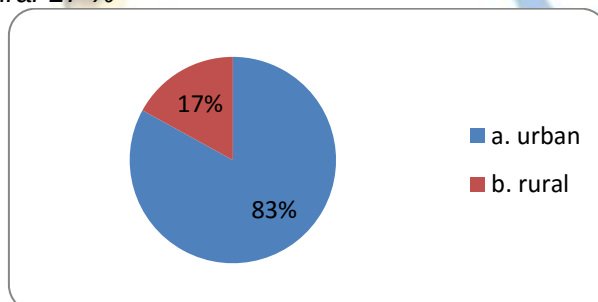
X-9%

XI-10%

XII-9%

Distribuția elevilor în funcție de variabila **Mediul de proveniență al școlii:**

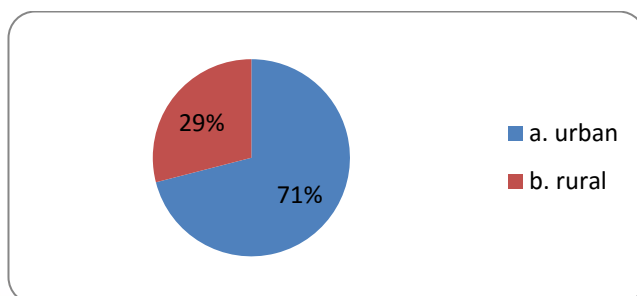
a. urban - 83% b. rural-17 %

Distribuția elevilor în funcție de variabila **Mediul de proveniență al elevului:**

a. Urban 71%

b. Rural 29%

2.3.2. Eșantion reprezentanți ai instituțiilor de învățământ

5-8 reprezentanți ai instituțiilor de învățământ selectați în funcție de următoarele criterii:

- să provină din unități școlare diferite;
- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
- să provină din școli plasate în zone diferite (ideal: din cât mai multe orașe/comune/sate; dacă nu se poate, cel puțin din zone centrale și dezavantajate/limitrofe orașului);
- pe cât posibil, să fie incluși 1-2 directori care cabinet școlar de asistență psihopedagogică;
- să aibă experiențe diferite ca manager (debutant, vechime);
- cel puțin 2 reprezentanți din mediul universitar;
- să provină din școli cu grad de performanță diferit.

2.3.3. Eșantion părinți

5-8 părinți selectați în funcție de următoarele criterii:

- să provină din unități școlare diferite;
- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
- să provină din școli plasate în zone diferite (ideal: din cât mai multe orașe/comune/sate; dacă nu se poate, cel puțin din zone centrale și dezavantajate/limitrofe orașului);
- să provină din școli cu grad de performanță diferit.

2.3.4. Eșantion profesori

5-8 cadre didactice selectate în funcție de următoarele criterii de selecție:

- să provină din unități școlare diferite;
- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
- să provină din școli plasate în zone diferite (ideal: din cât mai multe orașe/comune/sate; dacă nu se poate, cel puțin din zone centrale și dezavantajate/limitrofe orașului);
- să provină din școli cu grad de performanță diferit.

2.3.5. Eșantion reprezentanți ai comunității locale

5-8 reprezentanți ai comunității locale selectați în funcție de următoarele criterii:

- să fie reprezentanți din instituții diferite;
- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
- să reprezinte sectorul public, sectorul privat pentru profit/nonprofit.

2.4. Stabilirea metodelor și tehnicilor de cercetare

2.4.1. Anchetă sociologică pe bază de chestionar este una dintre cele mai complexe metode de cercetare sociologică. Reprezintă o metodă de cercetare a realității sociale bazată pe tehnici de producere a datelor cu ajutorul întrebărilor puse de investigatori și al răspunsurilor formulate de subiecți.

În principal, există două tehnici care se utilizează în cadrul anchetei sociologice: interviul și chestionarul.

Chestionarul sociologic, privit ca tehnică de cercetare (*întrebarea în scris a persoanelor*) și ca instrument de cercetare (*coala de hârtie pe care sunt scrise întrebările*), chestionarul reprezintă modalitatea cel mai larg răspândită în cercetările sociologice. Chestionarul de cercetare sociologică reprezintă un ansamblu de întrebări, eventual de imagini grafice, ordonate logic și psihologic, care determină răspunsuri ce urmează a fi înregistrate în scris, în vederea rezolvării unei probleme de interes științific. Nu reprezintă o simplă listă de întrebări, ci are o ordine logică (*întrebările se succed de la cele cu conținut general la cele particulare*), dar și o ordonare psihologică (*se începe cu întrebări „de spart gheața”, menite să-i facă pe subiecți să răspundă și la întrebările importante pentru tema cercetării*);

Întrebările unui chestionar se pot referi la patru tipuri de informații:

- Fapte, adică ceea ce privește situația personală a indivizilor chestionați (*vârstă, sex, profesie, venituri*), la mediul lor (*locuință, condiții de muncă*) sau la comportamente obiective (*utilizarea timpului, relații cu vecinii/rudele, opțiunea la vot la ultimele alegeri, etc.*)
- Opinii, adică judcățile, aprecierile pe care le fac indivizii chestionați în legătură cu problemele considerate ca interesându-i. În această categorie intră și motivațiile, intențiile și aspirațiile.
- Atitudini (structuri mentale permanente care susțin opiniile). Se măsoară cu ajutorul unor scale de atitudini, cu valori numerice sau cu intervale calitative.
- Cunoștințe, adică gradul de cunoaștere a problemelor sau situațiilor cu care interferează persoana chestionată.

2.4.2. Focus-grupul este o tehnică aplicată mai ales în practica cercetării calitative sociologice, dezvoltată mai ales după al doilea război mondial ca să evalueze răspunsul audienței la programele radio. Se definește ca un grup de indivizi în interacțiune, care au unele interese sau caracteristici comune, grup adunat de un moderator, ce folosește grupul și interacțiunile acestuia ca mod de a obține informații despre o problemă specifică. Poate fi considerat o variantă a interviului de grup structurat sau semistrukturat. În aceste ipostaze, focus grupul se asociază cu observația, iar în raport cu ancheta, logic și temporal, este util în preanchetă, co-anchetă și post-anchetă.

2.5. Proiectarea și realizarea instrumentelor necesare

Proiectarea și realizarea instrumentelor necesare s-a realizat în luna noiembrie 2013 și a avut ca rezultate:

- un chestionar pentru elevi;
- un ghid de focus group – profesori/consilieri școlari;
- un ghid de focus group – părinți;
- un ghid de focus group – reprezentanți ai comunității locale (autorități publice, mediul privat, societatea civilă);
- un ghid de focus group cu reprezentanții instituțiilor de învățământ din nivele diferite (gimnazii, licee, universități).

Chestionarul pentru elevi cuprinde 10 întrebări ce reflectă următoarele dimensiuni:

- importanța serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală pentru reușita în viață;
- participarea la activități de consiliere și orientare profesională;
- relația dintre activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare;

- persoanele care ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională;
- impactul activităților de consiliere și orientare profesională;
- nevoile elevilor de consiliere și orientare profesională.

Grila de întrebări pentru directori și reprezentanți din mediul universitar cuprinde un număr de 5 întrebări ce reflectă următoarele dimensiuni:

- importanța serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală pentru reușita în viață;
- persoanele care ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională;
- relația dintre activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare;
- tipuri de activități ar putea facilita conectarea elevilor la un nivel superior de învățământ;
- nevoi referitoare la activitatea de orientare școlară și profesională a elevilor.

Grila de întrebări pentru părinți cuprinde un număr de 5 întrebări ce reflectă următoarele dimensiuni:

- importanța serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală pentru reușita în viață;
- relația dintre activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare;
- persoanele care ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală;
- sugestii privind buna funcționare a serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală.
- nevoile în raport cu serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală.

Grila de întrebări pentru profesori și profesori de consilieri cuprinde un număr de 5 întrebări ce reflectă următoarele dimensiuni:

- importanța serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală pentru reușita în viață;
- relația dintre activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare;
- persoanele care ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală;
- nevoile pentru îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală.

Grila de întrebări pentru reprezentanți ai comunității locale cuprinde un număr de 6 întrebări ce reflectă următoarele dimensiuni:

- importanța serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală pentru reușita în viață;
- contribuția angajatorilor la îmbunătățirea activității de consiliere și orientare profesională a elevilor;
- modalitățile de implicare/familiarizare a elevilor în/cu domeniul muncii;
- facilitarea accesului elevilor la informații actualizate privind oferta și evoluția pieței locale/regionale a muncii;
- implicarea tinerilor în deciziile locale;
- experiența instituției reprezentate în activitatea de consiliere și orientare profesională a elevilor.

2.6. Colectarea informatiilor

Colectarea informațiilor s-a realizat în perioada decembrie 2013 – ianuarie 2014.

În cadrul **metodei focus-grup**, colectarea de informații s-a realizat:

- organizare și desfășurare focus-grup cu profesori și profesori-consilieri;
- întocmire raport de focus grup cu profesori/profesori-consilieri;
- organizare și desfășurare focus-grup cu părinți;
- întocmire raport de focus-grup cu părinți;
- organizare și desfășurare focus-grup cu reprezentanți ai comunității locale (autorități publice, mediul de afaceri, societatea civilă);
- întocmire raport de focus-grup cu reprezentanți ai comunității locale;
- organizare și desfășurare focus-grup cu reprezentanții instituțiilor de învățământ din nivele diferite (gimnazii, licee, universități);
- întocmire raport de focus-grup cu reprezentanții instituțiilor de învățământ din nivele diferite.

În cadrul **anchetei pe bază de chestionar**, colectarea de informații s-a făcut prin administrarea de chestionare elevilor (distribuire, instructaj, completare).

2.7. Analiza rezultatelor

2.7.1. Raport Focus Grup - Reprezentanți ai instituțiilor de învățământ (Manageri)

I. Tematica și obiectivele activității

Activitatea a urmărit aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în această activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, părinți, reprezentanți ai comunității locale) din cele două regiuni partenere, județul Dolj – România și provincia Mersin - Turcia.

II. Aspecte organizatorice

a) **Data:** 20.12.2013

b) **Locația:** sediul CCD Dolj

c) **Moderator:** Stănculescu Marinela Alina

d) **Structura grupului**

• **criterii și modalități de selectare**

- să provină din unități școlare diferite;
- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
- să provină din școli plasate în zone diferite (ideal: din cât mai multe orașe/comune/sate; dacă nu se poate, cel puțin din zone centrale și dezavantajate/limitrofe orașului);
- pe cât posibil, să fie incluși 1-2 directori care au cabinet școlar de asistență psihopedagogică;

- să aibă experiențe diferite ca manager (debutant, vechime);

- cel puțin 2 reprezentanți din mediul universitar;

- să provină din școli cu grad de performanță diferit.

• **număr participanți (tabel de prezență anexat):** 6 cadre didactice (2 reprezentanți din mediul universitar și 4 reprezentanți din mediul preuniversitar)

e) **Resurse materiale (logistică):** ghidul de interviu, laptop, videoproiector, coli de scris, pix, dispozitiv de înregistrare audio

III. Aspecte despre derularea propriu-zisă a focus/grupului

a) Alocarea bugetului de timp: 45 min

b) **Impactul ghidului de interviu:** reprezentanții instituțiilor de învățământ au considerat util acest focus grup deoarece au avut prilejul de a împărtăși impresii și experiențe. Dorința dumnealor a fost aceea de a exista în fiecare unitate de învățământ un cabinet de asistență psihopedagogică.

c) **Prezentarea răspunsurilor din ghidul de interviu:**

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

Foarte importante; chiar deosebit de importante pentru că a beneficia de de un sfat avizat, în ceea ce privește drumul în viață, cariera este foarte important și pentru cel în cauză copil, elev, tânăr și pentru familia acestuia pentru a avea o imagine vis a vis de posibilitatea de integrare.

2. Cine credeți că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?

Specialistul cu competențe de asistență psihopedagogică, persoanele avizate deoarece pot să realizeze inclusiv testarea aptitudinilor, intereselor și a personalității (profilul psihologic). Acesta trebuie să conlucreze permanent cu cadrele didactice și familia elevilor. Pot desfășura această activitate și cadrele didactice dacă ne raportăm la competențe dezirabile.

3. În viziunea dumneavoastră, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?

Există legătură între ele; cadrele didactice trebuie să identifice la elevi aptitudini, cunoștințe, disponibilități pe care să le valorifice. Fiecare disciplină are specificul său în formarea anumitor capacități și deprinderi.

4. În general, considerați că este necesară funcționarea Cabinetelor Școlare de Asistență Psihopedagogică în școli?

Da.

5. Ce activități credeți că ar conecta elevii la un nivel superior de învățământ? În opinia dvs., ce fel de activități ar putea facilita conectarea elevilor la un nivel superior de învățământ?

Vizitele inițiate în licee, în universitate în vederea familiarizării cu profilele și specializările liceului/ facultății.

6. În calitate de reprezentanți ai instituțiilor de învățământ, ce nevoi considerați că aveți referitoare la orientarea școlară și profesională a elevilor?

Existența persoanei specializate;

Pregătirea cadrelor didactice pe această problematică;

Regândirea programelor școlare;

Acordarea unei mai mari pondere a activităților practice;

IV. Concluzii și recomandări

a) **Puncte forte, provocări, aspecte inedite**

- Cadrele didactice au participat activ la discuțiile inițiate și au apreciat pozitiv faptul că se derulează astfel de proiecte;
- Activitatea s-a desfășurat în condiții optime;
- CCD Dolj a asigurat logistica necesară desfășurării focus-grupului;

b) **Comentarii și propuneri :**

Normarea cabinetelor de asistență psihopedagogică în cât mai multe unități de învățământ.

2.7.2. Raport Focus Grup - Profesori și profesori consilieri

I. Tematica și obiectivele activității

Studiul cu privire la aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în această activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, părinți, reprezentanți ai comunității locale) din cele două regiuni partenere, județul Dolj – România și provincia Mersin - Turcia.

II. Aspecte organizatorice

a) **Data:** 20.12.2013

b) **Locația:** sediul CCD DOLJ

c) **Moderator:** Alina OPREA

d) **Structura grupului**

- **criterii și modalități de selecție:**

- să provină din unități școlare diferite;

- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;

- să provină din școli plasate în zone diferite (ideal: din cât mai multe orașe/comune/sate; dacă nu se poate, cel puțin din zone centrale și dezavantajate/limitrofe orașului);

- să provină din școli cu grad de performanță diferit.

- **număr participanți:** 8 profesori (3 profesori consilieri, 5 profesori din activitatea de predare)

e) **Resurse materiale (logistică):** ghidul de interviu, laptop, videoproiector, coli de scris, pix, dispozitiv de înregistrare audio

III. Aspecte despre derularea propriu-zisă a focus/grupului

a) **Alocarea bugetului de timp:** 45 minute

b) **Impactul ghidului de interviu:** profesorii au apreciat pozitiv faptul că li s-a cerut împărtășirea opiniilor, că au fost înregistrate și că vor fi utilizate în cadrul unei cercetări. De asemenea, au propus înfiinșarea unui grup de inițiativă la nivelul unităților școlare

c) **Prezentarea răspunsurilor din ghidul de interviu:**

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

Foarte importante sunt atât serviciile de orientare, cât și serviciile de reorientare a elevilor de liceu în carieră. Reușita în viață înseamnă adaptarea la societate, fapt ce nu poate fi separat de alegerea corectă a unei cariere.

De asemenea, este deosebit de importantă și consilierea părinților privind orientarea și/sau reorientarea carierei elevilor încă de când aceștia sunt în școala primară.

2. Cine credeți că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?

În primul rând profesorul consilier școlar, dar este foarte importantă contribuția fiecărui cadru didactic din consiliul profesoral al clasei de elevi și profesorul diriginte. Orice profesor poate descoperi înclinațiile elevilor pentru disciplina pe care o predă și îi poate orienta sau, după caz, reorienta în alegerea carierei. În același timp, profesorul consilier școlar, prin intermediul testelor psihologice, îi poate ajuta pe elevi să-și descopere interese profesionale, adică "ceea ce le place", dar și aptitudinile, adică "ceea ce pot face", astfel încât finalitatea activității de consiliere a carierei să se concretizeze într-o imagine realistă a profilului vocațional al fiecărui elev.

De asemenea, trebuie luată în considerare viziunea părinților, astfel încât educația pentru carieră să reprezinte un efort de echipă între familie și școală.

3. În viziunea dumneavoastră, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?

Există o strânsă legătură între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare, astfel că fiecare profesor trebuie să se implice. Adevărata problemă este, însă, motivația

școlară, iar aceasta depinde, în mare măsură, de personalitatea profesorului, de conduita profesorilor la școală și de reacțiile acestora față de comportamentele negative ale elevilor. Este recomandabil ca profesorul să compartimenteze problemele personale de activitatea sa profesională și să creeze momente plăcute și pozitive la orele de curs, o atmosferă caldă și relaxată.

Nu exista timp și nici programe școlare care să permită profesorilor acordarea atenției pentru orientarea carierei elevilor sau pentru dezvoltarea legăturii dintre disciplinele școlare cu partea practică, cu viața de zi cu zi.

Se impune necesitatea de a evidenția principiul utilității în abordarea programelor școlare.

4. Ce activități credeți că ar conecta elevii la un nivel superior de învățământ?

- vizitele inițiate în licee și universități în vederea familiarizării cu profilele și specializările liceului/facultății;

- parteneriatele mai flexibile între școli și firme care să permită vizite la angajatori, observarea unor activități practice, activități de tipul Job shadowing, experiența de muncă sau angajarea part-time;

- evenimente de tipul "Zilele Porților Deschise";

- pledoariile unor specialiști de succes în fața copiilor;

- activități de voluntariat;

- realizarea unor filme documentare despre domeniile de activitate pentru Ministerul Educației Naționale pentru a fi vizionate la orele de curs;

- proiecte educaționale cu fonduri europene;

- informație digitală, activități de educație on-line prin valorizarea specialiștilor IT;

- accent pe educația nonformală;

5. Care considerați că sunt nevoile dvs., în calitate de profesor/profesor consilier școlar, pentru îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

- schimbarea cadrului legislativ astfel încât să permită o ora cu caracter administrativ pentru profesorii diriginți, mai multe ore de consiliere, evitarea supraîncărcării rolului de profesor;

- în mediul universitar, să se acorde o atenție mai mare parcurgerii modului psihopedagogic de către viitoarele cadre didactice;

- finanțare pentru activitățile de consiliere a carierei, pentru activitățile de educație non-formală, în general, promovarea acțiunilor de finanțare;

- parteneriate și proiecte ale organizațiilor sociale cu atribuții în domeniul educativ, prin care să se susțină financiar participarea elevilor la diferite activități educație nonformală;

- atragerea de fonduri de europene și existența mai multor experți pentru realizarea de proiecte europene; aceștia nu trebuie să fie în mod necesar profesori pentru că se poate ajunge la supraîncărcarea rolului profesional;

- reducerea numărului de elevi la clasă, deoarece supraaglomerarea claselor școlare afectează calitatea actului educațional și, implicit, activitatea de orientare în carieră;

- cadrele didactice au nevoie de consiliere, la rândul lor; este nevoie de mai mulți profesori consilieri.

- este nevoie de mai multă negociere și flexibilitate în sistemul de învățământ românesc.

IV. Concluzii și recomandări

a) Puncte forte, provocări, aspecte inedite

- Cadrele didactice au considerat interactiv și interesant acest focus-group, s-au implicat la discuțiile inițiate.

- Au aprecia că este o inițiativă foarte bună faptul că acest focus-group se înregistrează în speranța că opiniile exprimate vor fi valorificate.

- Activitatea s-a desfășurat în condiții optime;

- CCD Dolj a asigurat logistica necesară desfășurării focus-grupului;

b) Comentarii și propuneri:

- Pornind de la ideea că învățământul reprezintă interfața sistemului social, se așteaptă o mai mare susținere a învățământului din partea societății în general.
- Normarea cabinetelor de asistență psihopedagogică în cât mai multe unități de învățământ.
- Profesorii și profesorii consilierii români, atât cei tineri cât și cei ce se apropie de vârsta pensionării, au idei extraordinare, dar acestea nu sunt luate în considerare sau nu sunt puse în practică, în realitate. La nivelul fiecărei școli se propune înființarea unui grup de inițiativă.
- Activitatea de consiliere și orientare a carierei trebuie să înceapă de timpuriu, din primii ani de școală și să se intensifice la nivel gimnazial.
- Alături de orientarea în carieră este importantă și dezvoltarea spiritului civic la copii pentru că ei, de fapt, aleg ceea ce li se oferă.
- Părinții au nevoie să împartă rolul lor educativ cu instituțiile statului; părinții stresați și oboșiți influențează negativ motivația școlară și, implicit, orientarea în carieră a elevilor. Consilierea părinților este la fel de importantă ca și consilierea elevilor în ceea ce privește orientarea în carieră.
- Mass-media influențează în mod covârșitor elevii și orientarea lor profesională prin promovarea excesivă a profesiilor din domeniul artistic. Se impune, astfel, un parteneriat funcțional între Ministerul Educației Naționale și Consiliul Național al Audio-vizualului.
- Alături de problemele de finanțare ale sistemului de învățământ, în România o problemă la fel de serioasă este decalajul dintre mediul urban și cel rural.

2.7.3. Raport Focus Group - Părinți

I. Tematica și obiectivele activității

Studiul cu privire la aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în această activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, parinti, reprezentanți ai comunității locale) din cele două regiuni partenere, județul Dolj –România și provincia Mersin - Turcia.

II. Aspecte organizatorice

a) **Data: 20.12.2013**

b) **Locația: sediul CCD DOLJ**

c) **Moderator: Cristiana POPESCU**

d) **Structura grupului**

- criterii și modalități de selectare
 - să provină din unități școlare diferite;
 - să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
 - să provină din școli plasate în zone diferite (ideal: din cât mai multe orașe/comune/sate;
 - dacă nu se poate, cel puțin din zone centrale și dezavantajate/limitrofe orașului);
 - să provină din școli cu grad de performanță diferit.
- număr participanți: 5 părinți

e) **Resurse materiale (logistică):** ghidul de interviu, laptop, videoproiector, coli de scris, pix, dispozitiv de înregistrare audio

III. Aspecte despre derularea propriu-zisă a focus/grupului

d) **Alocarea bugetului de timp:** 45 minute

e) **Impactul ghidului de interviu:** părinții au considerat util acest focus grup deoarece au avut prilejul de a împărtăși impresii și experiențe.

f) **Prezentarea răspunsurilor din ghidul de interviu:**

1. **În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?**

Serviciile de consiliere și orientare profesională sunt foarte importante, dar trebuie făcute de către persoane cu pregătire în această specialitate. De asemenea, ar fi de dorit să existe puncte comune cu imediată etapa a dezvoltării elevului, cum ar fi liceele sau universitățile.

7. Cine credeți că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?

O persoană externă, și anume un specialist cu competențe de asistență psihopedagogică, o persoană avizată care să poată realiza testarea aptitudinilor, intereselor și a personalității elevului, fără a se mai pune presiune pe dirigintele de la clasă. Dirigintele trebuie să fie numai un colaborator al specialistului.

8. În viziunea dumneavoastră, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?

Fiecare disciplină are rolul de a forma capacități și deprinderi. Profesorii trebuie să aibă o stransă legătură cu specialistul. Este necesar ca programa școlară să fie mai puțin încărcată pentru a permite profesorilor să acorde o atenție sporită abilităților elevului, nu doar să-l încarce cu cunoștințe. De asemenea, ar fi de dorit ca elevii să poată să-și aleagă cu adevărat disciplinele pe care doresc să le studieze.

9. Enumerați câteva sugestii privind buna funcționare a serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală.

Eficiența lor este scăzută deoarece nu există specialiști suficienți raportați la numărul de elevi; de asemenea, ar trebui să existe întâlniri tematice ale acestora cu elevii incluse în programele școlare.

10. Care considerați că sunt nevoile dvs., în calitate de părinte, în raport cu serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

Ar trebui să existe lectorate cu părinții având ca temă consilierea în carieră a propriilor copii.

IV. Concluzii și recomandări

a) Puncte forte, provocări, aspecte inedite

- Părinții au participat activ la discuțiile inițiate și au apreciat pozitiv faptul că s-a solicitat exprimarea unor puncte de vedere;
- Activitatea s-a desfășurat în condiții optime;
- CCD Dolj a asigurat logistica necesară desfășurării focus-grupului.

b) Comentarii și propuneri :

- mai mulți specialiști în asistență psihopedagogică astfel încât să existe un raport cu adevărat funcțional între numărul de specialiști și numărul de elevi; profesorii să îndeplinească rol de colaboratori cu specialiștii în activitatea de orientare a carierei elevilor;
- regândirea programelor școlare astfel încât să permită prioritizarea formării/dezvoltării de abilități în raport cu asimilarea de cunoștințe și abordarea educației pentru carieră.
- crearea de oportunități reale pentru elevi de a-și alegerii să poată să-și aleagă disciplinele pe care doresc să le studieze.
- organizarea de lectorate cu părinții despre consilierea în carieră a propriilor copii.

2.7.4. Raport Focus Group - Reprezentanți ai comunității locale

I. Tematica și obiectivele activității

Studiul cu privire la aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în această activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, părinți, reprezentanți ai comunității locale) din cele două regiuni partenere, județul Dolj – România și provincia Mersin - Turcia.

II. Aspecte organizatorice

a) **Data:** 20.12.2013

b) **Locația:** sediul CCD DOLJ

c) **Moderator:** Isuf Mirela Florentina

d) **Structura grupului**

- criterii și modalități de selectare
- să fie reprezentanți din instituții diferite;
- să nu participe soț-soție, rude, prieteni;
- să reprezinte sectorul public, sectorul privat pentru profit/nonprofit.

• număr participanți: 8 reprezentanți ai comunității locale (4 reprezentanți ai mediului privat – companii private, 2 reprezentanți ai instituțiilor publice, 2 reprezentanți ai societății civile - ONG)

e) **Resurse materiale (logistică):** ghidul de interviu, laptop, videoproiector, coli de scris, pix, dispozitiv de înregistrare audio

III. Aspecte despre derularea propriu-zisă a focus/grupului

a) **Alocarea bugetului de timp:** 60 minute

b) **Impactul ghidului de interviu:** reprezentanții comunității locale au considerat util acest focus grup deoarece au avut prilejul de a împărtăși impresii și experiențe.

c) **Prezentarea răspunsurilor din ghidul de interviu:**

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

- *serviciile de consiliere sunt importante în foarte mare măsură, însă ele trebuie furnizate deopotrivă elevilor, părinților și forurilor de decizie din domeniul socio-educational, deoarece eficiența finalității lor este condiționată de contextual socio-economic;*
- *ele trebuie focusate pe nivelul gimnazial, nu cel liceal;*
- *sunt necesare servicii de reorientare școlară în clasa a IX-a, având în vedere modalitatea de admitere la liceu prin repartiție computerizată și, de ce mai multe ori, în funcție de preferințele părinților, nu ale elevilor; se pledează pentru admiterea la liceu pe bază de examen;*
- *importanța acestor servicii are semnificație pentru elevi, pentru părinții acestora, iar, pe termen lung, pentru întreaga comunitate socială;*
- *este o realitate faptul că reușita în viață are ca principal criteriu de evaluare banul;*

2. În opinia dvs., cum ar putea contribui angajatorii la îmbunătățirea activității de consiliere și orientare profesională a elevilor?

- *în primul rând, o problemă de fond este aceea că numărul angajatorilor este din ce în ce mai mic;*
- *stagii de practică plătite; mobilități pentru stagii de practică în alte țări organizate în proiecte cu fonduri europene;*
- *proiecte și parteneriate;*
- *contracte de muncă din timpul școlarizării; elevii au, de cele mai multe ori, așteptări nerealiste; deși sunt slab pregătiți, pretind salarii mari;*
- *joburi part-time pentru elevi;*
- *invitarea specialiștilor la clasă;*
- *vizite organizate la diferiți angajatori;*

- furnizarea de informații despre piața muncii din societatea românească și cele din alte țări.

3. Care este experiența instituției pe care o reprezentați în activitatea de consiliere și orientare profesională a elevilor?

- stagii de practică;
- parteneriate;
- cursuri de conversie profesională; acestea au o contribuție indirect în sensul că se formează adulți care vor lucra cu copiii pe problematica orientării școlare și profesionale;
- promovarea activităților culturale.

4. Care credeți că ar putea fi modalitățile de implicare/familiarizare a elevilor în/cu domeniul muncii?

- utilizarea sistemelor de recompense - pedepse în educația copiilor;
- utilizarea unei palete diversificate de recompense, verbal –emoționale, financiare, materiale;
- voluntariatul;
- deși activitățile de educație nonformală sunt mai atractive, ele nu pot înlocui învățarea formală; aceasta își păstrează semnificația majoră pentru orientarea școlară și profesională a elevilor;
- orice meserie necesită cel puțin un nivel minim de cultură generală;

5. Cum considerați că ar putea fi facilitat accesul elevilor la informații actualizate privind oferta și evoluția pieței locale/regionale a muncii?

- parteneriat între AJFOM-ISJ prin care să fie promovate ofertele de angajare/statistici despre piața muncii în mediul școlar;
- consultare de site-urilor;

6. Cum credeți că ar putea fi implicați tinerii în deciziile locale?

- educarea tinerilor în spiritul ideii asumării consecințelor propriilor decizii, dezvoltării încrederii în forțele proprii, acceptării ierarhiilor sociale, autodeterminării;
- tinerii trebuie să învețe că posibilitatea de implicare în deciziile unei comunități depinde în foarte mare măsură de nivelul de instruire;

IV. Concluzii și recomandări

1) Puncte forte, provocări, aspecte inedite

- participare activă la discuțiile inițiate;
- diversitatea punctelor de vedere și a experiențelor exprimate ;
- activitatea s-a desfășurat în condiții optime;
- CCD Dolj a asigurat logistica necesară desfășurării focus-grupului.

2) Comentarii și propuneri :

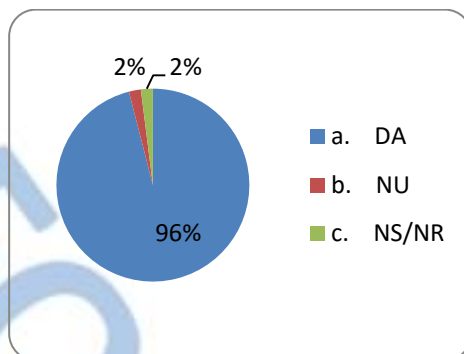
- schimbarea mentalității potrivit căreia doar șefii câștigă;
- există prejudecăți despre profesii promovate de părinți, dar și de societate, în general;
- schimbarea se face de jos în sus, nu invers;
- elevii au nevoie să se autocunoască, să-și stabilească scopuri precise în viață, să știe clar ce au de făcut atunci când se angajează;
- există elevi din mediul rural cel puțin la fel de bine pregătiți precum cei din mediul urban;
- este nevoie de un efort conjugat între comunitate locală-părinți-profesori pentru o orientare corectă a carierei elevilor; se impune o comunicare permanent și eficientă între profesor și părinte;
- nivelul de pregătire scăzut al elevilor se datorează, în mare măsură, investițiilor scăzute în învățământ;
- conform cadrului legislativ, orientarea școlară și profesională a copiilor începe de la nivelul preprimar; dificultățile constau în felul în care se aplică legislația;

- sistemul de învățământ de anterior anilor 90 era mai bun decât cel actual; finalitatea orientării școlare și profesionale se concretiza în repartizarea pe un loc de muncă și alocarea unei locuințe; se subliniază astfel condiționarea de către contextul socio-economic.

2.7.5. Raport privind rezultatele anchetei pe bază de chestionar - Elevi

1. În general, consideri că este necesar să se desfășoare activități de consiliere și orientare profesională în școală?

- a. DA – 96%
- b. NU – 2%
- c. NS/NR -2%

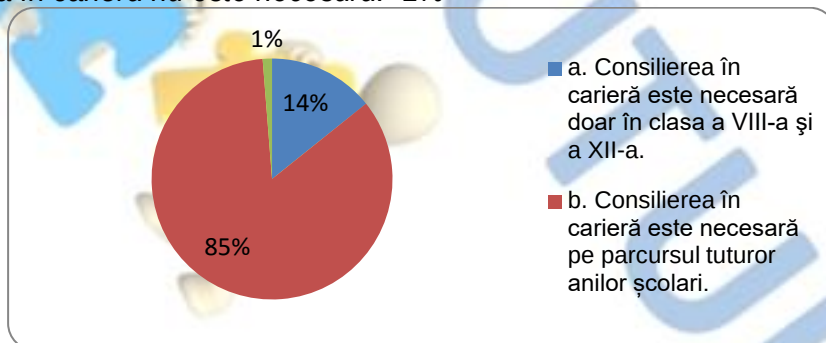

Majoritatea elevilor chestionați, respectiv 96%, apreciază că este necesar să se desfășoare activități de consiliere și orientare profesională în școală.

2% dintre elevi au considerat că aceste activități nu sunt necesare, iar 2% dintre elevi nu au răspuns la această întrebare.

2. Care dintre următoarele propoziții descrie cel mai bine punctul tău de vedere legat de activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?

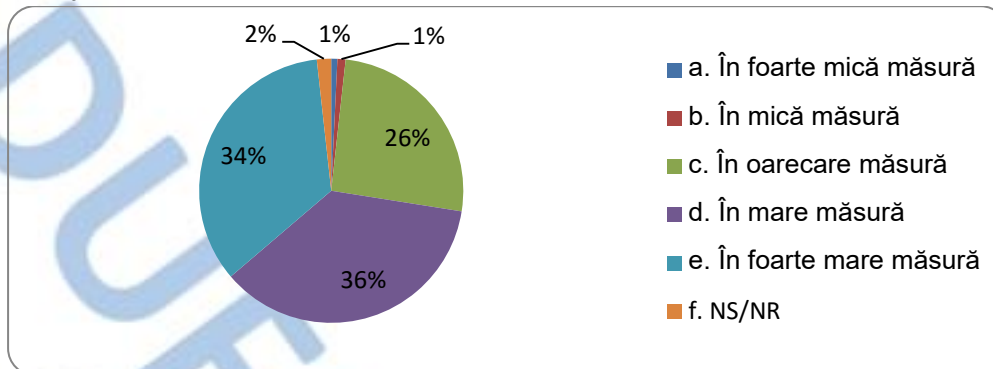
- a. Consilierea în carieră este necesară doar în clasa a VIII-a și a XII-a. -14%
- b. Consilierea în carieră este necesară pe parcursul tuturor anilor școlari. -85%
- c. Consilierea în carieră nu este necesară. -1%

Majoritatea elevilor chestionați, adică 85%, sunt de părere că activitatea de consiliere și orientare profesională trebuie să se desfășoare pe parcursul tuturor anilor școlari. Doar 14% dintre aceștia consideră că astfel de activități sunt oportune doar în anii terminali, iar 1% cred că nu este necesară consilierea în carieră.

3. În ce măsură consideri că sunt importante pentru reușita în viață, activitățile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

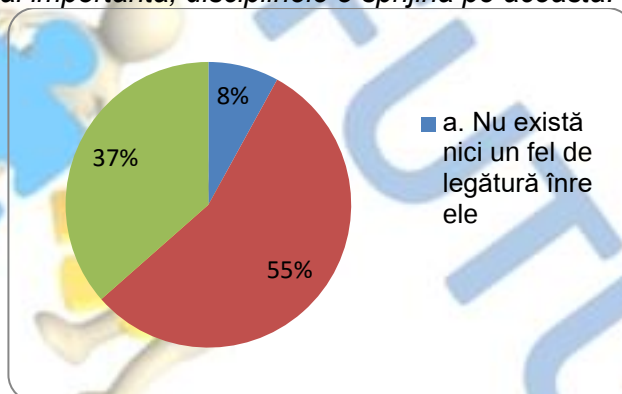
- a. În foarte mică măsură -1%
- b. În mică măsură -1%
- c. În oarecare măsură -26%
- d. În mare măsură -36%
- e. În foarte mare măsură -35%
- f. NS/NR-2%

În ceea ce privește importanța activităților de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală pentru reușita în viață, 36% dintre elevi au apreciat că sunt în mare măsură importante, 35% au apreciat că sunt importante în foarte mare măsură, 26% într-o oarecare măsură. Există însă și un procent de 1% care consideră că aceste activități sunt importante în mică măsură și, de asemenea, în foarte mică măsură.

4. În viziunea ta, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?

- a. Nu există nici un fel de legătură între ele -8%
- b. Disciplinele sunt mai importante, consilierea în carieră le sprijină. -56%
- c. Consilierea este mai importantă, disciplinele o sprijină pe aceasta. -37%

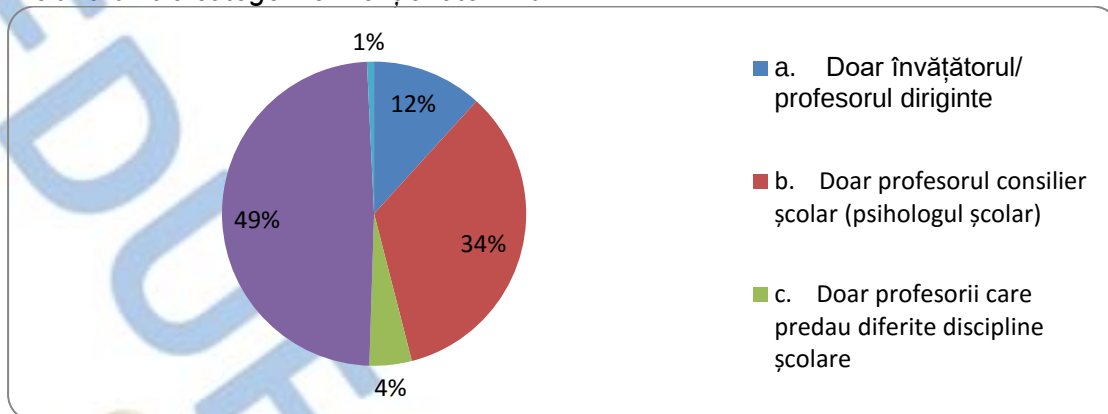

Referitor la relația dintre activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare, mai mult de jumătate dintre elevii chestionați, respectiv 56%, au spus că disciplinele școlare sunt mai importante, consilierea în carieră le sprijină, pe când 37% dintre elevi au apreciat că, dimpotrivă, consilierea este mai importantă, iar disciplinele școlare o sprijină pe aceasta.

De observat faptul că un segment de populație școlară de 8% consideră că nu există nici un fel de legătură între cele două tipuri de activități.

5. Cine crezi că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?

- a. Doar învățătorul/ profesorul diriginte -12%
- b. Doar profesorul consilier școlar (psihologul școlar)-34%
- c. Doar profesorii care predau diferite discipline școlare-5%
- d. Toate categoriile de profesori mai sus menționate -49%
- e. Niciuna dintre categoriile menționate -1%

Aproape jumătate dintre elevii chestionați, adică 49%, sunt de părere că fiecare profesor poate desfășura activități de consiliere și orientare profesională. Pe locul al doilea, cu un procent de 34%, se situează opinia potrivit căreia doar profesorul consilier școlar poate derula astfel de activități, iar 12% dintre ei rezervă această atribuție profesorului diriginte. Doar 5% dintre elevi atribuie această repoansabilitate profesorilor care predau diferite discipline școlare, iar 1% dintre elevi apreciază că profesorilor nu le revine sarcina de a desfășura activități de consiliere și orientare profesională în școală.

6. În ce situații consideri că ai nevoie de consiliere și orientare profesională?
Ordonează în funcție de importanța lor pentru tine (1 = maxim)

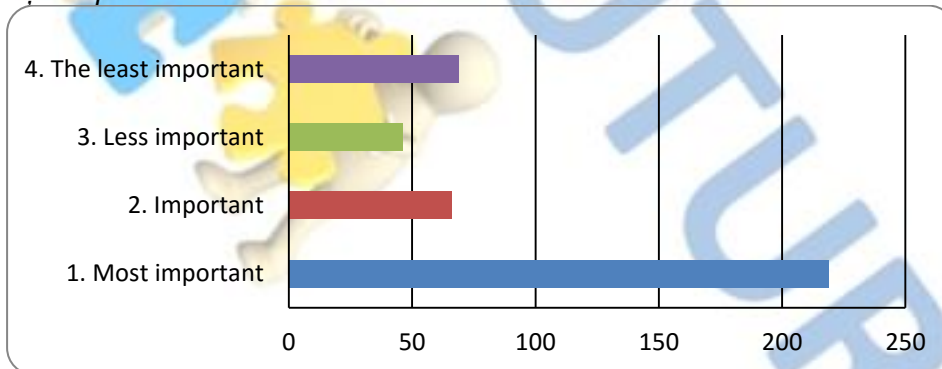
_____ Să mă cunosc mai bine (teste de interese, aptitudini, personalitate)

Cel mai important - 55%,

Important - 17%,

Puțin important - 12%,

Cel mai puțin important - 17%

Nevoia de autocunoaștere este apreciată ca fiind cea mai importantă de către 55% dintre elevi, importantă de către 17%; de asemenea, este apreciată ca fiind cel mai puțin importantă de către un procent egal, tot de 17%, și puțin importantă de către 12%.

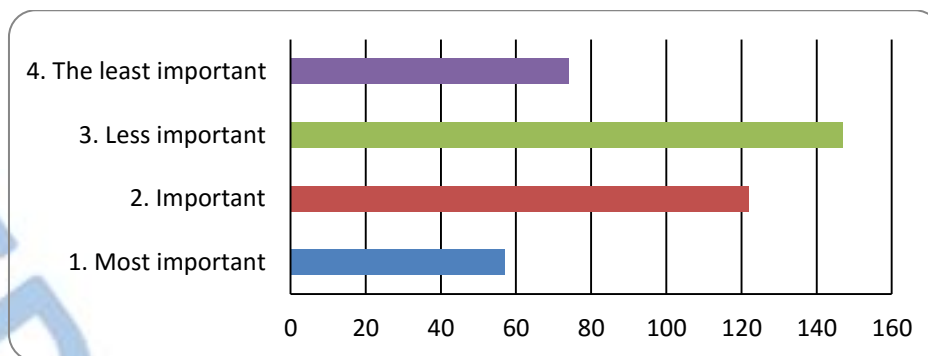
_____ Informații despre licee, facultăți, profesii

Cel mai important - 14%,

Important - 31%,

Puțin important - 37%,

Cel mai puțin important - 19%

Nevoia de informare privind oferta școlară și lumea muncii este considerată puțin importantă de către 37% dintre elevi, importantă de către 31%, cel mai puțin important de către 19% și cea mai importantă de către 14%.

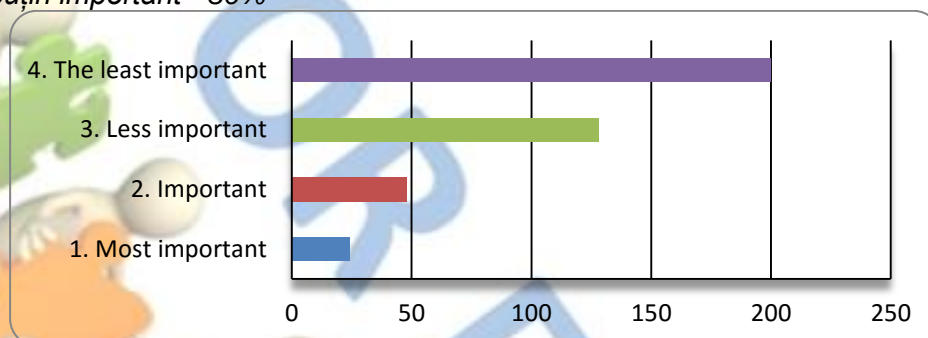
Sprijin în realizarea unei scrisori de intenție, a unui CV sau pregătirea pentru interviu

Cel mai important - 6%,

Important - 12%,

Puțin important - 32%,

Cel mai puțin important - 50%

Nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personală este văzută de către jumătate dintre elevii chestionați ca fiind cel mai puțin importantă, puțin importantă de către 32% dintre aceștia, importantă de către 12% și cea mai importantă doar de către 6%.

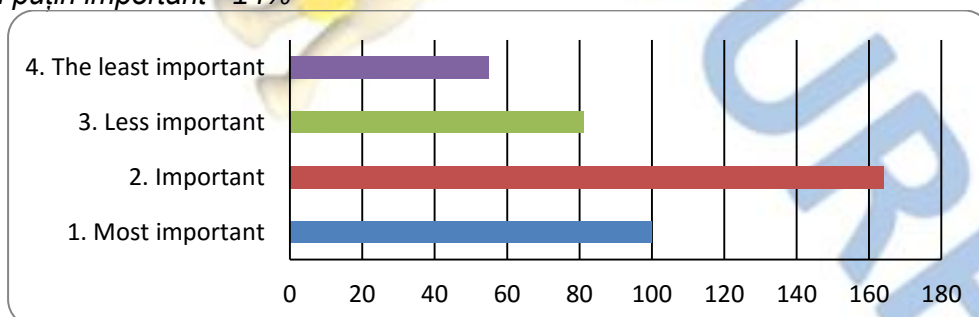
Sprijin în luarea deciziei de alegere a liceului/facultății/profesiei

Cel mai important - 25%,

Important - 41%

Puțin important - 20%,

Cel mai puțin important - 14%

Nevoia de sprijin în luarea deciziei de alegere a liceului/facultății/profesiei este cotate ca fiind importantă de către 41% dintre elevi, cea mai importantă de către 25%, puțin importantă de către 20% și cel mai puțin importantă de către 14%.

Așadar, în ceea ce privește nevoile exprimate ale elevilor privind consilierea și orientarea profesională, se pare că **cea mai importantă** este nevoia de autocunoaștere, apreciată de către 55% dintre elevi, urmată de nevoia de sprijin în luarea unei decizii de alegere a liceului/facultății/profesiei (25%), nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii (14%) și dezvoltarea abilităților de promovare personală-6%.

Clasamentul nevoilor de consiliere și orientare considerate **importante**: nevoia de sprijin în luarea unei decizii de alegere a liceului/facultății/profesiei (41%), nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii (31%), nevoia de autocunoaștere -17% și nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personal (12%).

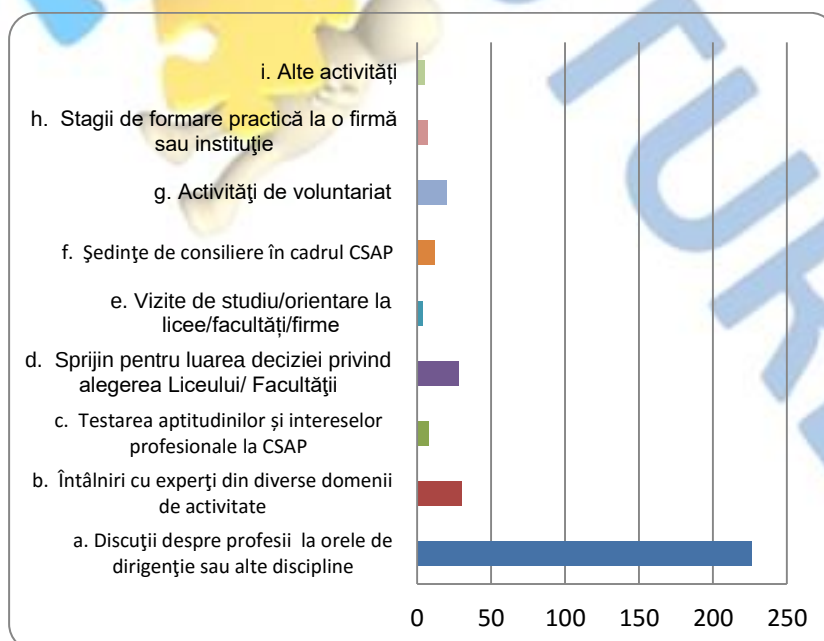
Clasamentul nevoilor de consiliere și orientare considerate **puțin importante**: nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii (37%), nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personală (32%), nevoia de sprijin în luarea unei decizii de alegere a liceului/facultății/profesiei (20%) și nevoia de autocunoaștere (12%).

Clasamentul nevoilor de consiliere și orientare considerate **cel mai puțin importante**: nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personal (50%), nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii (19%), nevoia de autocunoaștere (17%), nevoia de sprijin în luarea unei decizii de alegere a liceului/facultății/profesiei (14%).

În concluzie, elevii percep că nevoia de autocunoaștere este cea mai importantă, urmată de nevoia de sprijin în luarea unei decizii de carieră, apoi nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii și nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personală.

7. Ce fel de activități de consiliere și orientare profesională s-au desfășurat în școala ta?

- Discuții despre profesii la orele de dirigentie sau alte discipline - 57%
- Întâlniri cu experți din diverse domenii de activitate - 8%
- Testarea aptitudinilor și intereselor profesionale la CSAP - 2%
- Sprijin pentru luarea deciziei privind alegerea Liceului/ Facultății - 7%
- Vizite de studiu/orientare la licee/facultăți/firme - 1%
- Ședințe de consiliere în cadrul CSAP - 3%
- Activități de voluntariat - 5%
- Stagii de formare practică la o firmă sau instituție - 2%
- Alte activități(care?) - 1%

Remarcăm faptul că cele mai multe activități de orientare școlară și profesională constau, de fapt, în discuții despre profesii la orele de dirigiență sau alte discipline – 57%.

Procentajul coboară semnificativ la 8% pentru întâlniri cu experți din diferite domenii de activitate, urmat de sprijin în luarea unei decizii privind alegerea Liceului/ Facultății - 7%.

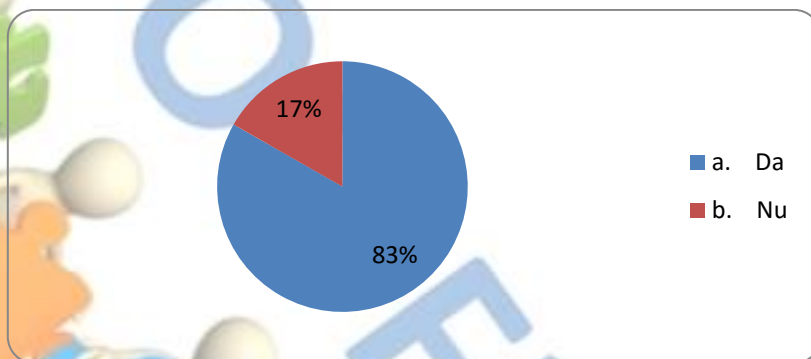
Un procent de 5% este alocat activităților de voluntariat, 3% pentru ședințele de consiliere la CSAP, 2% pentru testare psihologică la CSAP, 2% pentru stagii de formare practică la o firmă sau instituții, și doar 1% pentru vizite de studiu/orientare la licee/facultăți/firme.

De observat faptul că cele mai multe dintre activitățile de consiliere și orientare profesională se desfășoară în mediul școlar, la orele de curs, iar contactul real al elevilor cu lumea muncii este foarte redus.

Raportându-ne la răspunsurile elevilor la întrebarea anterioară, se constată un decalaj major între nevoile exprimate ale elevilor privind orientarea lor școlară și profesională și oferta de activități desfășurate.

8. Ai participat la activități de consiliere și orientare profesională desfășurate în/de către școala ta?

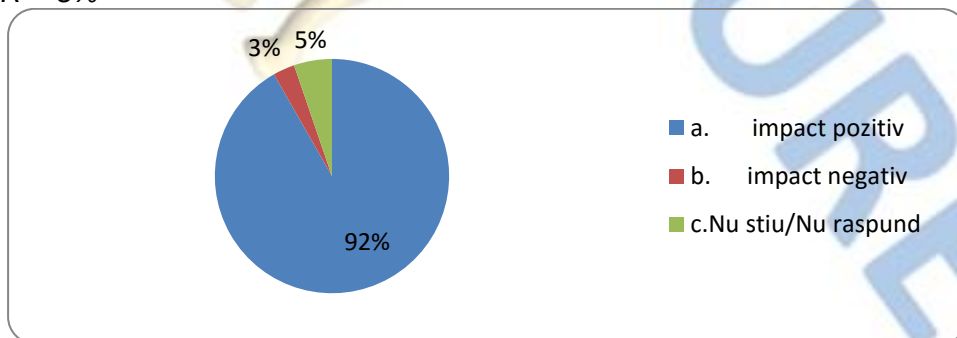
- a. Da - 83%
- b. Nu - 17%

Majoritatea elevilor chestionați au declarat că au participat la activități de consiliere și orientare profesională pe parcursul școlarității; 17% au răspuns negativ la această întrebare.

9. Ce impact, în plan personal și/sau școlar, au avut asupra ta activitățile de consiliere și orientare profesională la care ai participat?

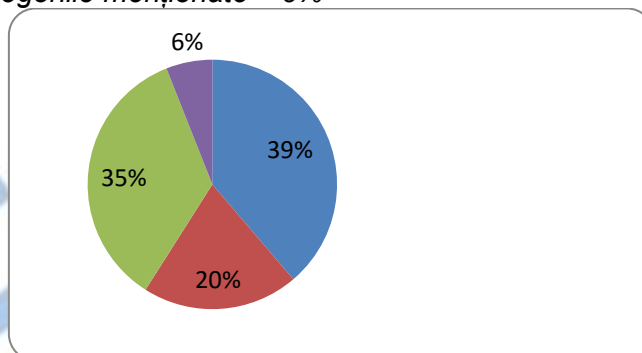
- a. impact pozitiv - 92% dintre cei care au participat
- b. impact negativ - 3%
- c. NS/NR - 5%

Cei mai mulți elevi care au participat la activități de consiliere și orientare școlară și profesională, respectiv 92%, au resimțit în mod pozitiv impactul acestora; doar 3% au spus că acestea au avut un impact negativ asupra lor, iar 5% nu au răspuns la această întrebare.

10. Cine a desfășurat activități de consiliere și orientare profesională la care ai participat?

- a. Doar profesorul diriginte/alții profesori de la clasă – 39%
- b. Doar profesorul consilier școlar (psihologul școlar) de la Cabinetul Școlar de Asistență Psihopedagogică din școală- 20%
- c. Ambele categorii de profesori mai sus menționate- 35%
- d. Niciuna dintre categoriile menționate – 6%

39% dintre elevi au spus că activitățile de consiliere și orientare profesională la care au participat au fost desfășurate de profesorul diriginte/profesorii de la clasă, 35 % prin colaborarea dintre profesorii diriginți și profesorii consilieri, iar 20% de către profesorii consilieri.

De precizat faptul că elevii au provenit atât din unități școlare în care există CSAP, dar și în unități școlare în care nu există CSAP.

2.8. Formularea concluziilor și redactarea raportului de cercetare

Formularea concluziilor și redactarea raportului de cercetare s-a realizat în perioada februarie-martie 2014. În urma realizării acestui studiu se confirmă ipoteza potrivit căreia serviciile de consiliere și orientare sunt apreciate ca fiind importante de către majoritatea factorilor educaționali.

În ceea ce privește ipoteza privind preocuparea pentru orientarea școlară și profesională a elevilor devine prioritară doar în clasele terminale, atât pentru elevi, cât și pentru părinți și cadre didactice, se constată că majoritatea elevilor afirmă că activitățile de consiliere și orientare profesională sunt necesare pe tot parcursul anilor școlari, dar, din analiza focus-grupurilor, reiese că acestea se desfășoară sporadic, eventual ceva mai mult în anii terminali.

3. CONCLUZII

Importanța serviciilor de consiliere și orientare profesională pentru reușita în viață

Serviciile de consiliere și orientare profesională sunt considerate ca fiind foarte importante de către toți participanții la realizarea studiului, elevi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ și ai comunității locale. La fel de importante sunt și serviciile de reorientare a elevilor de liceu în carieră și consilierea părinților privind orientarea școlară a propriilor copii.

Importanța acestor servicii are semnificație pentru elevi, pentru părinții acestora, iar, pe termen lung, pentru întreaga comunitate socială; astfel a fost exprimată și ideea potrivit căreia este necesară consilierea forurilor de decizie din domeniul socio-educational, deoarece eficiența finalității serviciilor de orientare școlară și profesională a elevilor este condiționată de contextul socio-economic.

Specialiștii care ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală

Activitatea de consiliere și orientare profesională în școală ar trebui desfășurată de către specialistul cu competențe de asistență psihopedagogică - persoane avizate deoarece pot să realizeze inclusiv testarea aptitudinilor, intereselor și a personalității (profilul psihologic). Acesta trebuie să conlucreze permanent cu cadrele didactice și familia elevilor. Pot desfășura această

activitate și cadrele didactice dacă ne raportăm la competențe dezirabile. Cadrele didactice pot descoperi înclinațiile elevilor pentru disciplina predată și îi pot orienta sau, după caz, reorienta pe elevi în alegerea carierei. S-a formulat ideea de a nu se mai pune presiune pe dirigintele de la clasă, care trebuie să fie numai un colaborator al specialistului în asistență psihopedagogică.

Percepția elevilor asupra acestui aspect este aceea că ar trebui să existe o colaborare între toți profesorii implicați în actul educațional.

Legătura dintre activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare

Există legătură între ele. Cadrele didactice trebuie să identifice la elevi aptitudini, cunoștințe, disponibilități pe care să le valorifice. Fiecare disciplină are specificul său în formarea anumitor capacități și deprinderi. Profesorii trebuie să aibă o stransă legătură cu specialistul în asistență psihopedagogică.

Pozițiile elevilor chestionați sunt împărțite astfel: unii consideră că disciplinele școlare sunt mai importante, iar consilierea în carieră le sprijină, iar alții apreciază că, dimpotrivă, consilierea este mai importantă, iar disciplinele școlare o sprijină pe aceasta.

Necesitatea funcționării Cabinetelor Școlare de Asistență Psihopedagogică

Toți reprezentanții instituțiilor de învățământ consideră că este oportună funcționarea Cabinetelor Școlare de Asistență Psihopedagogică în fiecare unitatea școlară, deoarece furnizează servicii specializate ce nu pot fi suplinite de cadrele didactice ce desfășoară activitate de predare.

Activități care ar conecta elevii la un nivel superior de învățământ:

- vizitele inițiate în licee, în universitate în vederea familiarizării cu profilele și specializările liceului/facultății;
- parteneriatele mai flexibile între școli și firme care să permită vizite la angajatori, observarea unor activități practice, activități de tipul Job shadowing, experiența de muncă sau angajarea part-time;
- evenimente de tipul "Zilele Porților Deschise";
- pledoariile unor specialiști de succes în fața copiilor;
- activități de voluntariat;
- realizarea unor filme documentare despre domeniile de activitate pentru Ministerul Educației Naționale pentru a fi vizionate la orele de curs;
- proiecte educaționale cu fonduri europene;
- informație digitală, activități de educație on-line prin valorizarea specialiștilor IT;
- accent pe educația nonformală;

Activități de consiliere și orientare profesională desfășurate în școală:

- Remarcăm faptul că cele mai multe activități de orientare școlară și profesională constau, de fapt, în discuții despre profesii la orele de dirigință sau alte discipline;
- Procentajul coboară semnificativ pentru întâlniri cu experți din diferite domenii de activitate, urmat de sprijin în luarea unei decizii privind alegerea liceului/facultății;
- Un procent redus este alocat activităților de voluntariat, autocunoaștere, stagiilor de formare practică la o firmă sau instituții și vizitelor de studiu/orientare la licee/facultăți/firme.
- De observat este faptul că cele mai multe dintre activitățile de consiliere și orientare profesională se desfășoară în mediul școlar, la orele de curs, iar contactul real al elevilor cu lumea muncii este foarte redus.

Participarea la activități de consiliere și orientare profesională și impactul acestora asupra elevilor

Majoritatea elevilor chestionați au declarat că au participat la activități de consiliere și orientare profesională pe parcursul școlarității, iar acestea au avut un impact pozitiv asupra lor.

Modalități de implicare a angajatorilor în consilierea și orientare profesională a elevilor:

- în primul rând, o problemă de fond este aceea că numărul angajatorilor este din ce în ce mai mic;

- stagii de practică plătite;
- mobilități pentru stagii de practică în alte țări organizate în proiecte cu fonduri europene;
- proiecte și parteneriate;
- contracte de muncă din timpul școlarizării. Elevii au, de cele mai multe ori, așteptări nerealiste: deși sunt slab pregătiți, pretind salarii mari;
- joburi part-time pentru elevi;
- invitarea specialiștilor la clasă;
- vizite organizate la diferiți angajatori;
- furnizarea de informații despre piața muncii din societatea românească și cele din alte țări.

Modalități de familiarizare a elevilor cu domeniul muncii:

- utilizarea sistemelor de recompense - pedepse în educația copiilor;
- utilizarea unei palete diversificate de recompense, verbal-emoționale, financiare, materiale;
- voluntariatul;
- deși activitățile de educație nonformală sunt mai atractive, ele nu pot înlocui învățarea formal. Aceasta își păstrează semnificația majoră pentru orientarea școlară și profesională a elevilor;
- orice meserie necesită cel puțin un nivel minim de cultură generală;

Facilitarea accesului elevilor la informații actualizate privind oferta și evoluția pieței locale/regionale a muncii:

- parteneriat între AJFOM-ISJ prin care să fie promovate ofertele de angajare/statistici despre piața muncii în mediul școlar;
- consultarea site-urilor;

Implicarea tinerilor în deciziile locale:

- educarea tinerilor în spiritul ideii asumării consecințelor propriilor decizii, dezvoltării încrederii în forțele proprii, acceptării ierarhiilor sociale, autodeterminării;
- tinerii trebuie să învețe că posibilitatea de implicare în deciziile unei comunități depinde în foarte mare măsură de nivelul de instruire;

Nevoile reprezentanților instituțiilor de învățământ referitoare la orientarea școlară și profesională a elevilor:

- existența persoanei specializate;
- pregătirea cadrelor didactice pe această problematică;
- regândirea programelor școlare;
- acordarea unei mai mari pondere a activităților practice.

Nevoile părinților referitoare la orientarea școlară și profesională a elevilor:

- lectorate cu părinții având ca temă consilierea în carieră a propriilor copii

Nevoile profesorilor/profesorilor consilieri școlari în vederea îmbunătățirii serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală:

- schimbarea cadrului legislativ astfel încât să permită o oră cu caracter administrativ pentru profesorii diriginți, mai multe ore de consiliere, evitarea supraîncărcării rolului de profesor;
- în mediul universitar, să se acorde o atenție mai mare parcurgerii modului psihopedagogic de către viitoarele cadre didactice;
- finanțare pentru activitățile de consiliere a carierei, pentru activitățile de educație non-formală, în general, promovarea acțiunilor de finanțare;
- parteneriate și proiecte ale organizațiilor sociale cu atribuții în domeniul educativ, prin care să se susțină financiar participarea elevilor la diferite activități educație nonformală;
- atragerea de fonduri de europene și existența mai multor experți pentru realizarea de proiecte europene; aceștia nu trebuie să fie în mod necesar profesori pentru că se poate ajunge la supraîncărcarea rolului profesional;

- reducerea numărului de elevi la clasă, deoarece supraaglomerarea claselor școlare afectează calitatea actului educațional și, implicit, activitatea de orientare în carieră;
- cadrele didactice au nevoie de consiliere, la rândul lor; este nevoie de mai mulți profesori consilieri.
- este nevoie de mai multă negociere și flexibilitate în sistemul de învățământ românesc.

Nevoile elevilor referitoare la orientarea școlară și profesională

Elevii percep că nevoia de autocunoaștere este cea mai importantă, urmată de nevoia de sprijin în luarea unei decizii de carieră, apoi nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii și nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personală.

4. RECOMANDĂRI

Importanța deosebită a serviciilor de consiliere și orientare profesională este dată de faptul că aduce multiple beneficii în plan școlar și social, și anume: crește motivația școlară, reduce absenteismul și abandonul școlar, duce la creșterea performanțelor școlare, a rezultatelor la examenele naționale, crește gradul de adaptare școlară și de integrare socio-profesională și crește satisfacția cu viața a cetățenilor, în general.

Pornind de la ideea că învățământul reprezintă interfața sistemului social, se așteaptă o mai mare susținere a învățământului din partea societății în general și se impun următoarele recomandări:

- normarea cabinetelor de asistență psihopedagogică în cât mai multe unități de învățământ;
- dotarea CSAP cu teste de orientare școlară;
- modificarea cadrului legislativ privind numărul de elevi cu care ar trebui să lucreze un profesor consilier școlar;
- întâlniri tematice ale acestora cu elevii incluse în programele școlare;
- colaborarea profesorilor cu specialiștii în activitatea de orientare a carierei elevilor;
- regândirea programelor școlare ale diferitelor discipline școlare astfel încât să permită prioritizarea formării/dezvoltării de abilități în raport cu asimilarea de cunoștințe și abordarea educației pentru carieră; alocarea unui buget de timp la nivelul fiecărei discipline, materii, programe pentru orientarea școlară și profesională;
- regândirea programelor de dirigiență – excluderea temelor care nu pot fi abordate de către profesorii diriginți;
- cuprinderea în catedrele didactice a orelor de educație formală, cât și a unor ore de educație nonformală, respectiv programe opționale desfășurate cu grupe de câte 10 elevi. Aceste opționale ar putea reprezenta oportunități reale pentru elevi de a-și alege discipline/domenii pe care doresc să le studieze;
- organizarea de lectorate cu părinții despre consilierea în carieră a propriilor copii;
- debutul timpuriu al activității de consiliere și orientare a carierei, încă din primii ani de școală și intensificarea ei la nivel gimnazial. Este necesară desfășurarea sistematică a acestor activități.
- dezvoltarea spiritului civic la copii, alături de orientarea în carieră este importantă, pentru că ei, de fapt, aleg ceea ce li se oferă;
- asumarea rolului educativ și de către părinții împreună cu instituțiile statului. Părinții stresați și obosiți influențează negativ motivația școlară și, implicit, orientarea în carieră a elevilor. Consilierea părinților este la fel de importantă ca și consilierea elevilor în ceea ce privește orientarea în carieră;
- parteneriat funcțional între Ministerul Educației Naționale și Consiliul Național al Audio-vizualului deoarece mass-media influențează în mod covârșitor elevii și orientarea lor profesională prin promovarea excesivă a profesiilor din domeniul artistic;
- măsuri pentru reducere a decalajului dintre mediul urban și cel rural;
- desfășurarea activităților de orientare școlară și profesională în mediul muncii, nu doar în mediul școlar;
- evitarea supraîncărcării rolului de profesor;
- diminuarea numărului de elevi din clasa școlară;

- alături de perfecționarea cadrelor didactice, recomandăm derularea unor programe de dezvoltare personală a profesorilor;
- asigurarea unei finanțări consistente a sistemului de învățământ;
- înființarea unui grup de inițiativă la nivelul fiecărei școli pornind de la idea că profesorii și profesorii consilierii români, atât cei tineri cât și cei ce se apropie de vârsta pensionării, au idei extraordinare, dar acestea nu sunt luate în considerare sau nu sunt puse în practică, în realitate;
- creșterea motivației școlare a elevilor, corelată cu creșterea motivației profesionale a cadrelor didactice, condiție esențială în vederea realizării unei orientări școlare și profesionale adecvate.

BIBLIOGRAFIE

- Agrabian, Mircea, "Sociologie generală", Ed. Institutul European, Iași, 2003;
- Agrabian, M., Millea, V., "Parteneriate școală-familie-societate", Ed. Institutul European, Iași, 2005;
- Boudon, R., Besnard, P., Cherkaoui, M., Lecuyer, B.P., "Dicționar de Sociologie Larousse", Ed. Univers enciclopedic, București 1996;
- Cauc, I., Manu, B., Pârlea, D., Goran, L., "Metodologia cercatării sociologice", Editura Fundației România de Măine, București, 2007;
- Chelcea, Septimiu, "Inițiere în cercetarea sociologică", Ed. Comunicare.ro, București, 2004;
- Culic, Irina, "Metode avansate în cercetarea sociologică", Ed. Polirom, Iași, 2004;
- Hatos, A., "Sociologia educației", Ed. Polirom, Iași, 2006;
- Iluț, P., "Valori, atitudini și comportamente sociale", Ed. Polirom, Iași, 2004;
- Krueger, R.A., Casey, M.A., trad. Popa, C., "Metoda focus-grup. Ghid practic pentru cercetarea aplicată", Ed. Polirom, Iași, 2005;
- Marshall, Gordon, "Dicționar de Sociologie Oxford", Ed. Univers enciclopedic, București 2003;
- Mihaileascu, I., "Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz", Ed. Polirom, Iași, 2003;
- Popovici, D., "Sociologia educației", Ed. Institutul European, Iași, 2003;
- Usaci, D., "Imunodeficiența psihoafectivă și comportamentală în raport cu HIV/SIDA", Ed. Polirom, Iași, 2003;
- "Studiu privind identificarea nevoilor și percepțiilor elevilor din anii terminalii în învățământului preuniversitar referitoare la serviciile de consiliere și orientare profesională" realizat în cadrul proiectului PODRU "CONSEL – Consilierea elevilor pentru o tranziție facilă de la școală la viața socială", realizat de SCLMMCO – Societate de Cercetare în Leadership, Management, Marketing și Cultură Organizațională.

ANEXE
Anexa 1. Ghiduri de interviu focus-grupuri

GHID DE INTERVIU PENTRU DIRECTORI

Grila de interviu

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?
2. Cine credeți că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?
3. În viziunea dumneavoastră, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?
4. În opinia dvs., ce fel de activități ar putea facilita conectarea elevilor la un nivel superior de învățământ?
5. În calitate de reprezentanți ai instituțiilor de învățământ, ce nevoi considerați că aveți referitoare la orientarea școlară și profesională a elevilor?

GHID DE INTERVIU PENTRU PĂRINȚI

Grila de interviu

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?
2. Cine credeți că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?
3. În viziunea dumneavoastră, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?
4. Enumerați câteva sugestii privind buna funcționare a serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală.
5. Care considerați că sunt nevoile dvs., în calitate de părinte, în raport cu serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

GHID DE INTERVIU PENTRU PROFESORI

Grila de interviu

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?
2. Cine credeți că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?
3. În viziunea dumneavoastră, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?
4. În opinia dvs., ce fel de activități ar putea facilita conectarea elevilor la un nivel superior de învățământ?
5. Care considerați că sunt nevoile dvs., în calitate de profesor/profesor consilier școlar, pentru îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?

GHID DE INTERVIU PENTRU REPREZENTANȚII COMUNITĂȚII LOCALE

Grila de interviu

1. În ce măsură considerați că sunt importante pentru reușita în viață, serviciile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?
2. În opinia dvs., cum ar putea contribui angajatorii la îmbunătățirea activității de consiliere și orientare profesională a elevilor?
3. Care este experiența instituției pe care o reprezentați în activitatea de consiliere și orientare profesională a elevilor?
4. Care credeți că ar putea fi modalitățile de implicare/familiarizare a elevilor în/cu domeniul muncii?
5. Cum considerați că ar putea fi facilitat accesul elevilor la informații actualizate privind oferta și evoluția pieței locale/regionale a muncii?
6. Cum credeți că ar putea fi implicați tinerii în deciziile locale?

Anexa 2. Chestionar pentru elevi

Te rugăm să răspunzi la câteva întrebări care vizează opinia ta față de serviciile de consiliere și orientare profesională. Chestionarul este anonim, iar răspunsurile tale vor fi interpretate doar în context general, nu în mod individual.

1. În general, consideri că este necesar să se desfășoare activități de consiliere și orientare profesională în școală?
d. DA
e. NU
f. NS/NR
2. Care dintre următoarele propoziții descrie cel mai bine punctul tău de vedere legat de activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?
a. Consilierea în carieră este necesară doar în clasa a VIII-a și a XII-a.
b. Consilierea în carieră este necesară pe parcursul tuturor anilor școlari.
c. Consilierea în carieră nu este necesară.
2. În ce măsură consideri că sunt importante pentru reușita în viață, activitățile de consiliere și orientare profesională furnizate elevilor la școală?
a. În foarte mică măsură
b. În mică măsură
c. În oarecare măsură
d. În mare măsură
e. În foarte mare măsură
f. NS/NR
4. În viziunea ta, ce legătură există între activitatea de consiliere și educare a carierei și disciplinele școlare?
a. Nu există nici un fel de legătură între ele
b. Disciplinele sunt mai importante, consilierea în carieră le sprijină.
c. Consilierea este mai importantă, disciplinele o sprijină pe aceasta.
5. Cine crezi că ar trebui să desfășoare activitatea de consiliere și orientare profesională din școală?
f. Doar învățătorul/ profesorul diriginte
g. Doar profesorul consilier școlar (psihologul școlar)
h. Doar profesorii care predau diferite discipline școlare
i. Toate categoriile de profesori mai sus menționate
j. Niciuna dintre categoriile menționate

6. În ce situații consideri că ai nevoie de consiliere și orientare profesională? *Ordonează în funcție de importanța lor pentru tine (1 = maxim)*

- _____ să mă cunosc mai bine (teste de interese, aptitudini, personalitate)
- _____ informații despre licee, facultăți, profesii
- _____ sprijin în realizarea unei scrisori de intenție, a unui CV sau pregătirea pentru interviu
- _____ sprijin în luarea deciziei de alegere a liceului/facultății/profesiei

7. Ce fel de activități de consiliere și orientare profesională s-au desfășurat în școala ta ?

- j. *Discuții despre profesii la orele de dirigiență sau alte discipline*
- k. *Întâlniri cu experți din diverse domenii de activitate*
- l. *Testarea aptitudinilor și intereselor profesionale la CSAP*
- m. *Sprijin pentru luarea deciziei privind alegerea Liceului/ Facultății*
- n. *Vizite de studiu/orientare la licee/facultăți/firme*
- o. *Ședințe de consiliere în cadrul CSAP*
- p. *Activități de voluntariat*
- q. *Stagii de formare practică la o firmă sau instituție*
- r. *Alte activități (care?).....*

8. Ai participat la activități de consiliere și orientare profesională desfășurate în/de către școala ta?

- c. *Da*
- d. *Nu*

9. Ce impact, în plan personal și/sau școlar, au avut asupra ta activitățile de consiliere și orientare profesională la care ai participat?

- d. *impact pozitiv*
- e. *impact negativ*

10. Cine a desfășurat activități de consiliere și orientare profesională la care ai participat?

- e. *Doar profesorul diriginte/alții profesori de la clasă*
- f. *Doar profesorul consilier școlar (psihologul școlar) de la Cabinetul Școlar de Asistență Psihopedagogică din școală*
- g. *Ambele categorii de profesori mai sus menționate*
- h. *Niciuna dintre categoriile menționate*

Gen: a. *masculin* b. *feminin*

Clasa:

Mediul de proveniență al școlii: a. *urban* b. *rural*

Mediul de proveniență al elevului: a. *Urban* b. *rural*

EduFor Future (Online) = ISSN 2359 – 7259

ISSN–L 2359 – 7259

Editor: Asociația EduFor Craiova

Pagina Revistei: www.edufor.ro/revista.php

